
Notitie

Project	Het Wolfertcollege, Rotterdam		
Betreft	Realisatie schoolbestemming		
Ons kenmerk	B.2012.1011.01.N001	Versie	002
Datum	5 november 2012	Verwerkt door	JGE LVE
Contactpersoon	drs. A.K. (Aneta) Krikke	E-mail	aki@dgm.nl

1. Inleiding

In verband met de realisatie van een schoolbestemming (functieverandering) aan de Walenburgerweg 130 in Rotterdam bestaat er behoefte aan de analyse van de wettelijke en beleidsmatige voorwaarden voor realisatie van een dergelijke bestemming.

In deze notitie worden de vereisten van de wet en het beleid toegelicht. Deze notitie is niet gebaseerd op de berekende geluidsbelasting, maar is een opsomming van de voorwaarden met betrekking tot geluid.

2. Wet en hogere waarden

2.1 Wettelijke kaders

De Wet geluidhinder (Wgh) regelt de bestrijding van geluidsoverlast en de bescherming van de burger in zijn woonomgeving. Daarom gaan de geluidsnormen uit van de geluidsbelasting die verschillende geluidsbronnen hebben op omliggende woningen en andere zogenoemde geluidsgevoelige gebouwen. Een "ander geluidsgevoelig gebouw" is aangewezen in het Besluit geluidhinder (Bgh). Als "ander geluidsgevoelig gebouw" zijn aangewezen¹:

- Onderwijsgebouwen.
- Ziekenhuizen en verpleeghuizen.
- Verzorgingstehuizen.
- Psychiatrische inrichtingen.
- Kinderdagverblijven.

Alle objecten die niet onder bovenstaande categorieën vallen, zijn op basis van de Wet geluidhinder niet beschermd tegen geluidhinder.

De bepalingen van de Wet geluidhinder zijn van toepassing wanneer door een ruimtelijke ordeningsprocedure, zoals een bestemmingsplan, nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen binnen een geluidszone van een weg, spoorweg en/of industrieterrein worden gerealiseerd. De wet stelt een streefwaarde (de voorkeursgrenswaarde) en een grenswaarde (de maximaal toelaatbare geluidsbelasting) vast voor de betreffende geluidsbron. Uit het akoestisch onderzoek bij de ruimtelijke ordeningsprocedure kan blijken dat, ondanks maatregelen, de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden.

¹ art. 1.2 Bgh

Indien toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de verwachte geluidsbelasting op de gevel van het betrokken geluidsgevoelig object, onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel stuit op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeer- of vervoerkundige, landschappelijke of financiële aard, is een hogere waarde mogelijk (art. 110a, lid 5). De Wet geluidhinder heeft voor die gevallen bepaald dat het college van burgemeester en wethouders bevoegd is een ontheffing te verlenen van deze voorkeursgrenswaarde. Indien er een hogere waarde wordt vastgesteld, zal gemotiveerd moeten worden waarom dergelijke maatregelen redelijkerwijs niet of in onvoldoende mate realiseerbaar zijn.

In artikel 110a, lid 6 Wgh is aangegeven dat bij het vaststellen van hogere grenswaarden moet worden afgewogen of de cumulatie van geluid mogelijk leidt tot een onaanvaardbaar akoestisch klimaat. Het gaat hierbij zowel om bronnen van dezelfde soort (bijvoorbeeld verschillende wegen) als om bronnen van verschillende soorten (bijvoorbeeld weg- en spoorweglawaai). Een vaststelling van een hogere waarde is altijd gekoppeld aan een ruimtelijk besluit (bestemmingsplan).

2.2 Grenswaarden wegverkeer

De voorkeursgrenswaarde voor de geluidsbelasting van een school (ander geluidsgevoelig gebouw) volgt uit artikel 3.1 Besluit geluidhinder (Bgh) en bedraagt 48 dB. Een geluidsbelasting onder de voorkeursgrenswaarde is in het algemeen zonder meer toelaatbaar. De effecten van geluid worden dan aanvaardbaar geacht. Artikel 3.2 Bgh biedt de mogelijkheid om in stedelijk gebied een hogere grenswaarde vast te stellen van maximaal 63 dB voor scholen.

2.3 Grenswaarden spoorverkeer

De voorkeursgrenswaarde voor de geluidsbelasting vanwege spoorwegen volgt uit artikel 4.9 Bgh en bedraagt 53 dB voor scholen.

De maximaal toelaatbare grenswaarde bedraagt voor scholen 68 dB en volgt uit artikel 4.11 Bgh.

Een geluidsbelasting hoger dan de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting is niet toelaatbaar. Een geluidsbelasting in het gebied tussen de voorkeursgrenswaarde en de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting is alleen toelaatbaar na een bestuurlijk afwegingsproces.

2.4 Grenswaarden industrie

De invloed van bedrijven op geluidsgevoelige bestemmingen wordt geregeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en in het Activiteitenbesluit. Voor bedrijven geldt de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) op de gevels van geluidsgevoelige bestemmingen. De invloed van bedrijven (zoals het spoorwegemplacement) op de te realiseren geluidsgevoelige bestemmingen wordt getoetst op basis van de vergunde geluidsbelasting.

Indien er sprake is van de aanwezigheid van een gezoneerd industrieterrein kunnen hogere waarden worden verleend to maximaal 55 dB(A). Buiten de zone van een gezoneerd industrieterrein is de Wet geluidhinder niet van toepassing. Indien er geen zone is aangewezen, worden ook geen hogere waarden verleend.

2.5 Binnenwaarde

In de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder zijn voor nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen sinds de wijziging van de Wet geluidhinder op 1 juli 2012 geen eisen meer opgenomen voor het geluidsniveau dat maximaal toelaatbaar is in de verblijfruimtes (van een school).

Vanuit het Bouwbesluit worden er alleen in bepaalde situaties eisen gesteld aan de geluidwering van de gevel en niet aan het binnenniveau. Deze worden tijdens de aanvraagprocedure voor de omgevingsvergunning behandeld.

3. Beleid gemeente Rotterdam

Om geluidhinder zoveel mogelijk te voorkomen en daarnaast ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken heeft de gemeenteraad van Rotterdam een 'Ontheffingsbeleid Wet geluidhinder vastgesteld voor bouw- en bestemmingsplannen in de gemeente Rotterdam'. Dit beleid hogere waarden biedt de basis en het gereedschap voor een goede afweging tussen de geluidssituatie en ruimtelijke ontwikkelingen.

Het gemeentelijke ontheffingsbeleid richt zich volledig op woningen. Op andere geluidsgevoelige bestemmingen, zoals ziekenhuizen en scholen, is het ontheffingsbeleid niet van toepassing. Aan de nieuwe Wet geluidhinder zijn ook geen uitvoeringsbesluiten met ontheffingscriteria verbonden die op deze bestemmingen van toepassing zijn.

Het beleid is niet gericht op scholen, maar indien nodig zou aansluiting bij het beleid gezocht kunnen worden, bijvoorbeeld bij beoordeling van de te nemen maatregelen. In het ontheffingsbeleid zijn de volgende voorwaarden geformuleerd:

- *Als er geen overschrijding van de voorkeursgrenswaarde is, is er geen belemmering voor realisatie van het ruimtelijke plan.*
- *Bij overschrijding van de voorkeursgrenswaarde wordt in principe beoordeeld of maatregelen aan de bron (bijvoorbeeld snelheidsbeperking of 'stil' asfalt) of in de overdracht (bijvoorbeeld schermen of wallen) op de juiste manier zijn overwogen, mogelijk zijn en worden gerealiseerd. Bij veel projecten worden bronmaatregelen echter bij voorbaat als weinig zinvol ervaren. Vooral bij projecten van beperkte omvang, zoals de realisatie van één of enkele bouwblokken langs een bestaande weg, wordt niet of in beperkte mate naar bronmaatregelen gekeken.*
- *Als maatregelen aan de bron of in de overdracht niet uitvoerbaar zijn, of niet het gewenste resultaat opleveren, wordt veelal een hogere grenswaarde toegekend, eventueel in combinatie met een aanvullende eis voor een geluidsluwe gevel of maatregelen die de indeling van de woning betreffen.*
- *Bij overschrijding van de wettelijke grenswaarde kan uitsluitend met behulp van bijzondere toepassingen, zoals een 'dove' gevel, worden gebouwd (dit is een gevel zonder te openen delen en met een karakteristieke geluidwering).*

In het ontheffingsbeleid worden bepalingen betreffende geluidsluwe en dove gevel opgenomen. Onder dove gevel wordt begrepen een bouwkundige constructie zonder te openen delen, die een ruimte in een woning of gebouw scheidt van de buitenlucht daaronder begrepen het dak.

Deze definitie is van toepassing op woningen en andere gebouwen. Op basis van het ontheffingsbeleid zijn de volgende situaties/elementen met betrekking tot dove gevel toegestaan: suskast, mechanische wandsuskast, mechanische spuivoorziening in plaats van te openen delen, spuien via een ventilatie rooster, incidenteel te openen raam of deur (bijvoorbeeld voor bewassing), verhuisraam, toegangsdeur tevens nooduitgang, onbenoemde ruimte met regulier raam of deur die als vluchtweg gebruik mag worden conform het Bouwbesluit.

Het gemeentelijk ontheffingsbeleid stelt (ondermeer) ook eisen aan het creëren van een geluidsluwe gevel en een geluidsluwe buitenruimte. Wanneer geen buitenruimte aanwezig is wordt met de aanwezigheid van een geluidsluwe gevel voldoende kwaliteit gerealiseerd.

4. Beoordeling van een school

Aangezien scholen in de meeste gevallen in de avond en nachtperiode niet overeenkomstig hun bestemming gebruikt worden op grond van art. 1.6, lid 1 Besluit geluidhinder moet bij de bepaling van de geluidsbelasting (in dB) op de gevel van een schoolgebouw de avondperiode en/of de nachtperiode buiten beschouwing gelaten worden. Dit geldt voor de bepaling van de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, vanwege een weg of vanwege een spoorweg. Voor een school die alleen overdag in gebruik is, wordt dus uitgegaan van de geluidsbelasting L_{day} (in dB) in de dagperiode. Voor een school die tevens in de avonden gebruikt wordt, wordt uitgegaan van de geluidsbelasting L_{de} (in dB) in de dag- en avondperiode.

5. Het Wolfertcollege

Het Wolfertcollege wordt gerealiseerd op een plek, waar volgens het vigerend bestemmingsplan geen geluidsgevoelige bestemmingen zijn toegestaan. Om de school te kunnen realiseren is een aanpassing van het bestemmingsplan noodzakelijk. Daardoor is sprake van een nieuwe geluidsgevoelige bestemming. Het gebied ligt binnen de invloedssfeer van drie soorten geluidsbronnen: wegverkeer, spoorverkeer en industrie (emplacement).

Naar verwachting zal de geluidsbelasting van de betreffende geluidsbronnen hoger zijn dan de geldende grenswaarden (voorkeursgrenswaarden en/of maximaal toelaatbare grenswaarden).

5.1 Bij overschrijding voorkeursgrenswaarden

Voor het plangebied zouden hogere waarden verleend moeten worden indien de voorkeursgrenswaarde voor wegen en spoorwegen worden overschreven. Aangezien er geen sprake is van een zone van een industrieterrein is het verlenen van hogere waarden vanwege industrielawaai niet aan de orde.

Het beleid van de gemeente Rotterdam heeft alleen betrekking op de bouw van woningen, en niet op de realisatie van andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals scholen. Voor het Wolfertcollege gelden dus alleen de bepalingen uit de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder.

Bij overschrijding van de voorkeurswaarden moet in het kader van een goede ruimtelijke ordening gekeken worden naar mogelijke maatregelen. In stedelijk gebied zijn overdrachtsmaatregelen vaak niet gewenst. Bronmaatregelen voor realisatie van één bestemming worden (ook in het gemeentelijk beleid) niet gezien als doelmatig. In het geval van verandering van de functie van het bestaande gebouw kan eventueel gekeken worden naar de indeling van het gebouw en locatie van de verblijfsruimtes ten opzichte van de geluidsbronnen. Ook cumulatie van het geluid moet onder de aandacht gebracht worden, al bestaan geen te hanteren grenswaarden wat dit betreft.

Op 1 juli 2012 is de nieuwe wetgeving SWUNG-1 van kracht geworden. Op basis daarvan worden voor rijkshoofdinfra het systeem van geluidsproductieplafonds geïntroduceerd. Het spoortraject in de buurt van het plangebied valt onder de nieuwe wetgeving. Voor de berekeningen van geluidsbelasting van het spoor moeten gegevens van het geluidregister spoorwegen gebruikt worden, indien de gemeente geen gebruik wenst te maken van een overgangstermijn die voor de voorbereiding van nieuwe bestemmingsplannen tot 1 juli 2013 geldt. Binnen deze termijn moet het ontwerp bestemmingsplan en het ontwerp hogere waarde ter inzage gelegd worden. In een ander geval kan niet gebruikgemaakt worden van de overgangstermijn. Aangezien de voorbereiding van het bestemmingsplan nog opgestart moet worden, wordt geadviseerd om geen gebruik te maken van de overgangstermijn.

De realisatie van een geluidsluwe gevel is geen vereiste van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder. Aangezien het gemeentelijk geluidbeleid alleen voor woningen van toepassing is kan realisatie van een geluidsluwe gevel niet een voorwaarde voor het verlenen van hogere waarden zijn. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dienen geluidaspecten echter meegenomen worden. De geluidsbelasting vanwege de aanwezige bronnen kan bijvoorbeeld een aanleiding zijn om de indeling van het schoolgebouw anders te bepalen, met zo min mogelijk verblijfsruimtes aan de meest geluidsbelaste zijde. Dergelijke aanpassingen aan het gebouw kunnen echter niet gezien worden als een eis.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt daarnaast rekening gehouden met de gecumuleerde geluidsbelasting vanwege alle in het gebied en de daaromheen aanwezige geluidsbronnen. In het geval van het Wolfertcollege gaat het om drie soorten bronnen: weg, spoor en industrie. Er zijn geen wettelijke eisen betreffende cumulatieve geluidsbelasting bij de geluidsgevoelige bestemmingen.

5.2 **Bij overschrijding maximale grenswaarden**

Bij een overschrijding van de maximale grenswaarden (63 dB voor wegverkeer en 68 dB voor spoorwegverkeer) is het niet mogelijk een schoolgebouw te realiseren op de bestemming.

Arnhem, 5 november 2012

DGMR Bouw B.V.

ir. P.J. (Paul) van Bergen

Voor deze: ir. F.W.M. (Frank) Lambregts

Behandeld door: drs. A.K. (Aneta) Krikke/ir. J. (Jan) Geerts